

Strategian hyväksyminen v. 2022-2025

Khall 21.11.2022 § 353
202/00.01.02/2021

Valmistelu kaupunginjohtaja Hanna Helaste p. 0400 742 751

Khall 06.09.2021 § 304

Valmistelija: Hallintojohtaja p. 040 5572146

Jämsän kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 29.5.2019 Jämsän kaupungin strategian. Kuntastrategia on valtuuston keskeisin väline kunnan toiminnan ja talouden pitkäjänteisessä johtamisessa. Kuntastrategia on kuntalaissa säännelty pakollinen asiakirja, joka ohjaa päätöksentekoa poliittisesti ja toiminnallisesti. Se on poliittinen asiakirja, jonka velvoittavuus ei ole luonteeltaan oikeudellista.

Strategian päivittäminen on luontevaa näin valtuustokauden alussa. Valtuuston on vähintään kerran valtuustokaudessa tarkistettava kuntastrategian ajantasaisuus. Tarkistus ei välttämättä vaadi strategian uudelleen laatimista vaan toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten huomioon ottamista kunnan pitkän aikavälin tavoitteissa.

Strategiaprosessi voidaan karkeasti jakaa neljään osaan: edellisen strategian arviointi, strategian tietopohjan hahmottaminen, strategian tekeminen ja sen toimeenpano.

Edellisen strategian arviointi

Arviointi voidaan tehdä monesta eri näkökulmasta käsin. Strategian sisältö, yhteisen ajattelun kehittyminen, valitut teemat, mittarit, vaikuttavuus sekä strategian ja talousarvion yhteys voivat olla arvioinnin kohteita.

Strategian tietopohja

Kuntastrategiaa tarkasteltaessa, laadittaessa tai päivitettäessä on tärkeää tarkastella ulkoisen toimintaympäristön kehitystä. Muutosten tarkastelu perustuu informaatioon, jota on saatavissa tilastoista ja ennusteista sekä näistä tehdyistä johtopäätöksistä. Toimintaympäristöä analysoitaessa on hyvä kysyä, mitä muutokset merkitsevät omalle kunnalle ja kunnan tavoitteita linjaavalle strategialle.

Strategian tekeminen

Strategian sisällöllistä tekemistä ja prosessia johtaa poliittinen ohjausryhmä käyttäen apunaan sihteeristöä sekä muita valmistelevia viranhaltijoita. Koska kysymyksessä on valtuustokauden tärkein asiakirja, ohjausryhmän poliittiseen painoarvoon / kokoonpanoon kannattaa kiinnittää erityinen huomio. Myös tasa-arvolaki on hyvä ottaa huomioon.

Ohjausryhmän tehtävänä on strategian päivittämisen laajuudesta päättäminen, strategiaprosessin aikatauluttaminen, osallistamisen ja vuorovaikutuksen suunnittelu sekä strategisten tavoitteiden priorisointi.

Strategiatyön hallinnolliseen prosessiin kuuluu kaupunginhallituksen ja -valtuuston iltakouluja ennen valtuuston päätöksentekoa.

Strategian toimeenpano

Poikkeuslainvoimaiset ohjelmat (hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma, elinvoimaohjelma jne.) täsmentävät strategisia tavoitteita. Pitkän aikavälin strategia on otettava huomioon talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Kuntalain 110.2 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntastrategia ja sen toteuttamisohjelmat ovat taloussuunnitelman perusta ja samalla ohjeistus talousarvion laadinnalle. Strategia valutetaan käytäntöön talousarvion kautta vuosittaisiin toiminnan ja talouden tavoitteisiin.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 25

Ehdotus

Vs. kaupunginjohtaja Anna-Liisa Juurinen

1. Kaupunginhallitus nimeää strategian päivittämisen ohjausryhmän jäsenet
2. Kaupunginhallitus nimeää ohjausryhmälle sihteeristön. Sihteeristöön nimetään kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, henkilöstöhallinnon kehittämisspäällikkö, yrityspalvelupäällikkö sekä 30.8.2021 valittu suunnittelija
3. Strategian päivityksen tulee olla valmiina 6/ 2022 mennessä
4. Kaupunginhallitus evästää tarpeen mukaan ohjausryhmän työskentelyä

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Strategian päivittämisen ohjausryhmään nimettiin seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Tarja Uusipaasto	Kyösti Rahkonen
Tarmo Konstari	Eero Peltola
Joni Frisk	Karita Puttonen
Aki Lemmetyinen	Mikko Laitinen
Tomi Lampinen	Saara Peutere-Heikka
Markku Kankainen	Riitta Kangas
Jyrki Kokko	Antti Lähdesmäki

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Matti Similä ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jorma Poti osallistuvat ohjausryhmän työskentelyyn läsnäolo- ja puheoikeudella.

Khall 02.05.2022 § 124

Valmistelija: elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, puh 040 747 7736

Jämsän kaupungin strategian päivitystä on valmisteltu strategiaohjausryhmän toimesta syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana. Eri tahojen osallistaminen strategiaproessiin on aloitettu, mutta osallistamista tulee syventää, jotta eri tahot (henkilöstö, vaikuttamistoimielimet, yritykset, kuntalaiset, jne) voivat sitoutua strategian toteuttamiseen.

Ohjausryhmä on kokouksessaan 21.4.2022 päättänyt hakea lisää aikaa toimeksiannolle, jotta tarvittava osallistaminen voidaan hoitaa ennen strategian hyväksymistä kaupunginvaltuustossa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 25

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus päättää myöntää lisää aikaa strategian päivittämiselle siten, että strategia päivitys on valmis 9/2022 mennessä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valmistelu kaupunginjohtaja Hanna Helaste p. 0400 742751

Jämsän kaupungin strategiaproessia on jatkettu syksyn 2022 ajan. Strategian luonnosta on käsitelty niin henkilöstön, vaikuttamistoimielinten, yhdistysten, yritysten ja kaupungin toimielinten keskuudessa. Strategia sai muotonsa lopulta kaupunginvaltuuston seminaarissa lokakuun lopulla, jonka jälkeen siihen on tehty pieniä korjauksia ja täydennyksiä kuntalaiskyselyn, strategian ohjausryhmän ja sihteeristön toimesta.

Strategian päivitysprosessi

Strategian päivittäminen käynnistyi nykyisen strategian arvioinnilla. Pohjana arvioinnissa käytettiin valtuustoryhmille tehtyä kyselyä, jossa valtuustoryhmät arvioivat, mikä nykyisessä strategiassa on huonoa ja mikä

hyvää.

Nykytilanteen arvioinnin jälkeen ohjausryhmässä mietittiin Jämsän tulevaisuusskenaarioita. Skenaariotyöskentelyn pohjaksi mietittiin PESTLE-analyysin avulla muutosvoimia, jotka eivät ole meidän käsissämme, mutta jotka väistämättä vaikuttavat Jämsän tulevaisuuteen 2030 ja laadittiin vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia.

Skenaariotyöskentelyn jälkeen visiota, missiota, arvoja ja strategisia kärkeä työstettiin ohjausryhmässä erilaisten ideointityökalujen avulla (Mural, mind map, Mentimeter jne.). Lisäksi strategian osa-alueista tehtiin erilaisia kyselyitä henkilöstölle, ohjausryhmälle, valtuustolle, hallitukselle ja johtoryhmälle. Kyselyissä esiin tulleet kommentit ja mielipiteet käsiteltiin strategian päivittämisen ohjausryhmässä ja niitä sisällytettiin strategiaan eri strategiaproessin vaiheissa. Strategialuonnosta käsiteltiin myös työpaikkakokouksissa.

Ohjausryhmä sai ensimmäisen strategialuonnoksen valmiiksi maaliskuussa 2022, jonka jälkeen strategialuonnoksen kommentointikierros käynnistettiin. Strategialuonnokseen pyydettiin kommentteja ja mielipiteitä nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta, elinvoimaneuvottelukunnalta, yrittäjiltä, johtoryhmältä, henkilöstöltä, kuntalaisilta, hallitukselta ja valtuustolta. Kommentointikierros kesti oletettua pidempään ja strategian päivittämiseksi haettiin lisää aikaa marraskuun 2022 loppuun. Strategian päivittämistä viivyttivät myös ulkoiset tekijät, kuten koronaepidemiaan ja turvallisuustilanteen muutoksen vuoksi valmiuden kehittämiseen liittyvät tehtävät.

Strategiaa käsiteltiin ohjausryhmässä syyskuusta 2021 marraskuuhun 2022. Ohjausryhmä kokoontui 11 kertaa ja sihteeristö 17 kertaa.

Strategiaprosessista laaditaan raportti joulukuun 2022 loppuun mennessä. Raportissa on kuvattu kaikki strategiaproessin vaiheet yksityiskohtaisesti.

Jämsän kaupungin strategia 2022–2025

Jämsän kaupungin strategian tarkoituksena on kuvata visio, missio, arvot, strategiset kärjet (pää tavoitteet) ja mittarit. Strategisia pää tavoitteita toteutetaan toimeenpano-ohjelmissa, joista löytyy yksityiskohtaisemmat tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi.

Toimenpideohjelmat löytyvät kunkin strategisen kärjen kuvauksesta.

Jämsän kaupungin:

- Visio: Jämsä –Aikaa elämälle.

- Missio: Turvallisen, toimivan ja vastuullisen yhteisön rakentaja
- Arvot: Avoimuus, palveluhenkisyys, yhteistyökykyisyys, kestävyys

Jämsän kaupungin strategiset kärkitavoitteet sisältävät osatavoitteet, mittarit ja toimenpideohjelmat:

1. Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä

- Luomme edellytyksiä osaamiselle, kansainvälistymiselle, työpaikkojen syntymiselle ja yrittäjyyden kasvulle
- Kannustamme uusin avauksiin, kokeilemme, innovoimme, sallimme ja rakennamme kumppanuuksia
- Houkuttelemme yrityksiä, osaavaa työvoimaa ja matkailijoita

Mittarit:

- Nettomuutto
- Työllisyysaste
- Yritysten liikevaihto
- Matkailijoiden määrä
- Korkea-asteen koulutettujen määrä

Toimeenpano

- Elinvoimaohjelma
- Matkailustrategia

2. Hyvinvointia ja turvallisuutta

- Tarjoamme turvallisen ja toimivan arjen
- Mahdollistamme aktiivisen elämän, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn
- Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä
- Luomme puitteita liikkumiselle, kulttuurille ja monipuoliselle asumiselle

Mittarit

- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64 –vuotiaat
- Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä
- Kouluterveyskysely

Toimeenpano

- Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus
- Asumisohjelma 2030

3. Ympäristövastuuta

- Huolehdimme ympäristön viihtyisyydestä ja ennakoimme

ympäristöpäästösten vaikutukset

- Panostamme ympäristökasvatukseen ja vastuulliseen matkailuun
- Vahvistamme alueen kokonaiskestävyyttä
- Jämsä on hiilineutraali vuonna 2035

Mittarit

- Hiilijalanjälki
- Vesistöjen kunnostushankkeiden lkm
- Toimet luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi

Toimeenpano

- Ympäristöohjelma

4. Palveleva kaupunki

- Teemme yhdessä, kohtaamme ja osallistamme.
- Rakennamme vahvoja verkostoja ja katkeamattomia palveluketjuja.
- Luomme myönteisiä palvelukokemuksia ja keräämme asiakaspalautetta.
- Uudistamme palveluja ja hyödynnämme digitaalisuutta.
- Rakennamme positiivista kaupunkimainetta.

Mittarit

- Asiakastyytyväisyys kysely
- Palaute eJämsä
- Kaupunkimaine
- Digitaalisten palvelukanavien määrä

Toimeenpano

- Palvelulupaus

5. Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

- Huolehdimme, että meillä on oikea määrä osaavaa henkilöstöä oikeassa paikassa
- Panostamme työilmapiiriin, työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen
- Olemme rohkeita kehittämään osaamistamme ja työtämme tavoitteellisesti

Mittarit

- Henkilöstökysely
- Työtapaturmat
- Koulutuspäivät
- Henkilöstökertomus

Toimeenpano

- Jämsäläinen hyvän työn toimintamalli
- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Strategian tavoitteiden saavuttamiseksi edellytetään tasapainoista taloutta sekä hyvää hallintoa. Aktiivisella omistajapolitiikalla pyritään kasvattamaan kaupunkiyhteisön kokonaisetua.

Jämsän kaupungin strategian julkaiseminen

Jämsän kaupungin strategiasta laaditaan hyväksymisen jälkeen Jämsän brändin mukainen asiakirja ja video. Visuaalisella, eri kohderyhmät huomioonottavalla viestinnällä pyritään luomaan yhteistä näkemystä tavoitteista, keinoista ja toimintatavoista.

Strategian toimeenpano

Jämsän kaupungin strategiaa toteutetaan talousarvion, taloussuunnittelun sekä strategisten kärkien mukaisilla ohjelmilla. Yhteisten tavoitteiden ja arvojen mukaisen toiminnan vahvistamiseksi strategian mukaiset huoneentaulut laaditaan jokaisessa työyksikössä ja luottamushenkilöiden valmistelemissa pelikirjassa. Strategian toteutumista seurataan vuosittain ja toimintaympäristön muutoksiin vastataan ketterästi. Tämä tarkoittaa strategian vuosittaista arviointia luottamustoimielimissä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 25

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy Jämsän kaupungin päivitetyn strategian 2022-2025.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Asian käsittelyn aikana todettiin yksimielisesti tekninen muutos, jossa ympäristövastuun kärkitavoitteessa mainittu vastuullinen luontomatkailu muutetaan muotoon vastuullinen matkailu.